

Vesterålsplanen

Karriereplan for grunnskole
og videregående skole i
Vesterålen

Innhold

1.0 Innledning.....	2
1.1 Formål.....	2
1.2 Målsetting med Vesterålsplanen.....	2
1.3 Overganger	3
1.4 Kjønn og kultur	4
2.0 Årshjul.....	4
2.1 Ungdomstrinnet	4
2.1.1 – Årshjul 8. trinn	5
2.1.2 – Årshjul 9. trinn	6
2.1.3 – Årshjul 10. Trinn	7
2.2 Videregående opplæring.....	8
2.2.1. Tiltak rettet mot grunnskolen - årshjul	8
2.2.2. Tiltak rettet mot egne elever - årshjul.....	9
3.0 Rådgivernetverket i Vesterålen.....	12
5.0 Nyttige nettsider.....	13

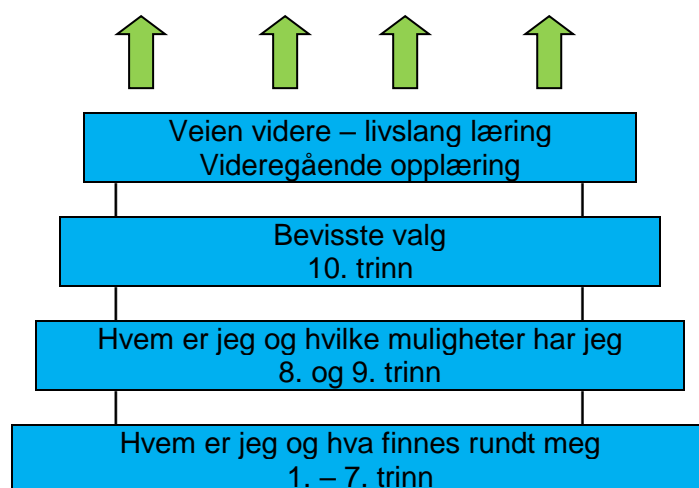
1.0 Innledning

I 2008 ble det utarbeidet en overordnet plan for karriereveiledning gjeldende for hele Vesterålen, kalt «Regional plan for karriereveiledning i det 13-årige skoleløpet i Vesterålen». Denne ble revidert i 2011. Vi har nå utarbeidet en ny plan som vi håper blir et godt verktøy for rådgivere og lærere i grunnskolen og videregående skole i Vesterålen. Den nye planen heter «Vesterålsplanen».

1.1 Formål

Formålet med Vesterålsplanen er å sikre at elevene tar bevisste og gode valg om utdanning og yrke. Karriereveiledningen skal gi grunnlag for et personlig og selvstendig valg av utdanning og/eller yrke. Vesterålsplanen bidrar til en samordnet innsats for å kunne tilby en sammenhengende **karriereveiledningstjeneste** for elevene i det 13-årige opplæringsløpet.

Karriereveiledning og progresjon

1.2 Målsetting med Vesterålsplanen

Målet med denne planen er at elevene:

- Gjennomgår en prosess som sikrer at den enkelte tar et reflektert og godt valg om utdanning og yrke.
- Blir godt kjent med de ulike sidene av arbeidslivet og mulighetene som ligger lokalt og nasjonalt i fremtiden.
- Får god kunnskap om de ulike løpene innen utdanning og opplæring.
- Har en karrieresamtale med rådgiver.

Målet med denne planen på systemnivå:

- Sikrer at alle elevene i Vesterålen får tilnærmet samme tilbud ut fra felles modell, med åpning for lokale variasjoner.

- Sikrer at alle involverte parter jobber samordnet og systemrettet for å bygge opp den enkelte elevs valgkompetanse for å gjøre riktige valg i forhold til utdanning og yrke.
- Sikrer at foresatte får tilstrekkelig informasjon om de ulike utdanningsløpene, slik at de kan være gode støttespillere i elevens prosess.
- Sikrer et godt samarbeid mellom grunnskoler, videregående skoler, oppfølgingstjenesten, karrieresenteret, opplæringskontor og næringsliv.
- Sikrer godt samarbeid i rådgivernetverket i Vesterålen.
- Sikrer at rådgivningstjenesten er faglig oppdatert.
- Forplikter skoleeier til å forankre planen og følge opp med tilstrekkelige ressurser, slik at planen i realiteten lar seg gjennomføre.

1.3 Overganger

Alle overganger er en kritisk fase i ungdommers liv. Det er viktig å oppnå gode overganger gjennom utdanningsløpet. Det er nødvendig at skolen eleven begynner på får tilstrekkelig informasjon for å kunne tilrettelegge for den enkelte elev så raskt og godt som mulig. Det er viktig at skolene etablerer gode og systematiske overgangsrutiner.

(S. 133 NOU 2016:7)

Det er etablert mange gode overgangsordninger fra grunnskolene i Vesterålen til det videregående skolesystemet. Det er generelt godt samarbeid mellom skolene, og deltakelse i felles rådgivernetverk har i betydelig grad hjulpet til at dette har utviklet seg positivt gjennom de siste åra.

Det er ikke utviklet felles skriftlige samarbeidsavtaler/årshjul/skjema i forhold til overgangsarbeidet og dette er ei utfordring for skolene og elevene. Bedre overgangsrutiner vil sikre bedre gjennomføring av videregående opplæring. Dette er noe skoleeierne må utarbeide i fellesskap.

1.4 Kjønn og kultur

Kjønnskjevheter viser seg i valg av utdanningsprogram i den videregående skole. Ungdomsårene er en livsfase hvor kjønnsidentiteten utvikles. I lys av dette kan kjønnsstradisjonelle valg forklares som et identitetsvalg fremfor interessevalg når stereotypiske forestillinger om kjønn og yrker blir dominerende. Det er viktig at karriereveiledningen bidrar til å jevne ut disse skjevhetene.

Antall skoleelever med annen kulturell bakgrunn enn majoritetskulturen er økende. Det er viktig at skolene opparbeider seg kunnskap om kultur og hvordan kultur kan påvirke valgpreferanser og karriereadferd. Samtidig må skolen sørge for at rådgivningen ikke stigmatiserer eller segregerer ulike etniske grupper, men legger vekt på individfokus.

2.0 Årshjul

Årshjulene skal sikre at elevene får stegvise og mangefasetterte aktiviteter, informasjon og veiledning innen yrkes- og utdanningsfeltet. Samtidig forutsettes det at hver enkelt skole bruker årshjulene som grunnlag for egne planer. For de fådelte skolene vil det være naturlig å organisere på en noe annen måte, og eventuelt samle noen av aktivitetene i bolker.

2.1 Ungdomstrinnet

Utdanningsvalg ble etablert som obligatorisk fag på ungdomstrinnet i 2008. Faget består av 110 timer som kan fordeles over hele ungdomstrinnet. Organiseringen av dette kan variere fra skole til skole. Behovet for å se fagets organisering i sammenheng med skolens rådgivning er tydeliggjort i læreplanen i faget hvor det står: *«Sammen med veiledning gitt av skolens rådgivning skal faget utdanningsvalg legge til rette for et kunnskapsbasert valg av utdanning og yrke».*

I 2015 kom det en revidert læreplan i faget hvor det sies:

«Faget utdanningsvalg skal bidra til at elevene oppnår kompetanse i å treffe karrierevalg som er basert på elevenes ønsker og forutsetninger. Faget skal bidra til å gi elevene en forståelse for betydningen av utdanning, arbeidsdeltakelse og livslang læring. Faget skal gi kunnskaper om hva forskjellige utdanningsveier kan føre frem til, og gi innsikt i et arbeidsmarked i endring...»

2.1.1 – Årshjul 8. trinn

Tidsrom	Aktivitet	Ansvarlig
Like etter skolestart	Presentasjon av rådgivers jobb i klasserommet, samt info. om faget utdanningsvalg og skolens plan for karriereveiledning.	Lærer/ rådgiver
Høst	Starte arbeidet med karriereveiledning <ul style="list-style-type: none"> - Eks «Min framtid», - interestetester, - kompetanseperm - mm 	Lærer / rådgiver
Høst	Foreldremøte Oppfordre foreldre til å ta i mot elever på jobbskygging/ arbeidspraksis. Oppfordre Foreldre til å aktivt delta i ungdommenes valg til VGO.	Lærer/ rådgiver/næringsliv
Vår	Arbeidspraksis/ Jobbskygging. Etterarbeid: lage rapport/fremlegging for klassen.	Rådgiver/ kontaktlærer/næringsliv
Vår	Besøk fra Videregående – hva kreves det for å gå på videregående skole	Rådgiver fra grunnskole og videregående skole

2.1.2 – Årshjul 9. trinn

Når på året	Aktivitet – Tiltak	Ansvar
Like etter skolestart	Informasjon om skolens plan/aktiviteter	Lærer/ rådgiver
Høst	Fortsette arbeidet med karriereveiledning <ul style="list-style-type: none"> - Eks «Min framtid», - interessedester, - kompetanseperm - mm 	Lærer / rådgiver
Høst	Foreldremøte Info om videregående opplæring + utdanning.no Rådgiver vgo/karrieresenteret Gi informasjon om skolens karriereplan for 9.trinn.	Lærer/ rådgiver
Høst/Vår	Bedriftsbesøk: <ul style="list-style-type: none"> - Akvakultur - Andre bedrifter 	Lærer/rådgiver/næringsliv
Vår	Arbeidspraksis/ Jobbskygging. Etterarbeid: lage rapport/fremlegging for klassen.	Rådgiver/ kontaktlærer/næringsliv

2.1.3 – Årshjul 10. Trinn

Når på året	Aktivitet – Tiltak	Ansvar
Like etter skolestart	Informasjon om skolens plan/aktiviteter	Lærer/ rådgiver
Høst	Fortsette arbeidet med karriereveiledning <ul style="list-style-type: none"> - Eks «Min framtid», - interestetester, - kompetanseperm - mm 	Lærer / rådgiver
Høst	Foreldremøte Info om de forskjellige søkeparagrafene til VGO. Repetisjon om de forskjellige programområdene.	Lærer/ rådgiver
Høst	Karrieredager, tirsdag og onsdag i uke 45	Karrieresenteret/rådgivere i grunnskole og videregående skole
Høst	Oppstart av individuell/gruppeveiledning for elevene	Rådgiver
Høst/vår	Yrkes- og utdanningsmesser, infokvelder o.l	Rådgivere ved grunnskolen
Høst/vår	Enkeltvis hospitering på videregående skole	Rådgiver og videregående skole
Høst/vår	Individuell oppfølging/samtale før søknadsfristene med elever, foreldre og andre samarbeidsparter	Rådgiver i grunnskole/lærer/PPD/Oppfølgingstjenesten/ rådgiver i videregående skole/andre samarbeidspartnere.
Vår	Søke videregående skole	Rådgiver/ Elev
Vår	Overgangsmøter	Rådgiver grunnskole/ videregående skole/ elevtjenesten

2.2 Videregående opplæring

Yrkesfaglig fordypning (YFF) gir elevene på yrkesfaglig utdanningsprogram mulighet til å gjøre seg kjent med og prøve ut aktuelle fag og yrker. I tillegg får de erfaring med innhold, oppgaver og arbeidsmåter som karakteriserer aktuelle yrker og opplæring. YFF skal bidra til elevens valg av yrke, økt motivasjon for utdanning, samt mulighet for læreplass og forståelsen av sammenhengen mellom teori og praksis.

2.2.1. Tiltak rettet mot grunnskolen - årshjul

Tidsrom	Aktivitet	Ansvar
Juni/august	Overleveringsmøter 10.klasse – videregående	Leder elevtjeneste/STO*
Oktober- februar	Individuell hospitering 10.kl.	Avd.leder
Oktober/november	Informere om tilbudet om innføringsklasse	Leder elevtjeneste/STO*
Mars/april	Oversikt over søkere til innføringsklasse	Leder elevtjeneste/STO*
April/mai	Informasjon foreldre og elever 7.klasse om muligheter og konsekvenser av språkvalg.	Rådgiver i vgs ved etterspørsel fra rådgiver i grunnskolen
November	Karrieredagene	Karrieresenteret
November-januar	Hospitering og individuelle elev- og foreldresamtaler for 1. februar søkere	Leder elevtjeneste/STO*
Hele året	Hospitering	Avdelingsleder
November	Foreldremøte 9. klasse Info om videregående opplæring	Rådgiver vgo/karrieresenteret
Mai-juni	Besøk til 8. klassene – hva kreves det for å gå på videregående skole	Rådgiver

*STO: Særskilt tilrettelagt opplæring

2.2.2. Tiltak rettet mot egne elever - årshjul

Yrkesfag: Vg1

Tidsrom	Aktivitet	Ansvar
August	Presentasjon /informasjon om elevtjenesten sine roller og arbeidsoppgaver	Elevtjenesten
August/september	Foreldremøter	Skolens ledelse
August/september	Informasjon om YFF	YFF lærer/ formidlingskoordinator
August/september	Oppstartsamtale /Bli kjent	Kontaktlærer
Desember	Informasjon valg av programområde vg2	Avd.leder/faglærere
Hele skoleåret	YFF*/praksis i arbeidslivet	YFF-lærer/ formidlingskoordinator
Januar/februar	Orientering søknadsfrister vigo	Rådgiver
Januar-februar	Innsøking vg2	Rådgiver/kontaktlærer
Januar/februar	Yrkes- og utdanningsmesse/universitetsturne`	Rådgiver
Frist 1. april	Søknadsendring	Rådgiver
Frist 1. april	Søknadsfrist OT*	OT-koordinator
Hele året	Presentasjon av ulike yrker	Rådgiver/faglærer/kontaktlærer

*OT- Oppfølgingstjenesten

Yrkesfag: Vg2

Tidsrom	Aktivitet	Ansvar
August/ september	Oppstartsamtale /Bli kjent	Kontaktlærer
August	Presentasjon/ informasjon elevtjenesten	Elevtjenesten
September	Foreldremøte	Skolens ledelse
Hele året	YFF/praksis i arbeidslivet	YFF-lærer
Oktober-februar	Orientering om lærlingeordningen	Formidlingskoordinator
Nov.	Individuelle veiledningssamtaler	Rådgiver
Januar-februar	Yrkes- og utdanningsmesse/universitetsturne	Rådgiver
Februar	Innsøking lære kandidat	Elevtjeneste/STO/rådgiver
1.mars	Innsøking Vg3 /lærling	Rådgiver/formidlingskoordinator
1.april	Endre søknad	Rådgiver
1. april	Søknadsfrist OT	OT-koordinator
Hele året	Presentasjon av ulike yrker	Rådgiver/faglærer/kontaktlærer

Opplæring i bedrift

Opplæringskontorene er en viktig samarbeidspart når det gjelder formidling av lærlinger og lærekandidater ut i arbeidslivet. De samarbeider tett med den videregående skole på yrkesfaglige studieprogram om dette. I tillegg er de inne i yrkesfagklassene og gir viktig informasjon i forhold til lærling- og lærekandidatordningene. I Vesterålen har vi to flerfaglige opplæringskontor; Flerfaglig opplæringskontor i Vesterålen, FOK-VE, og Opplæringskontoret for nordre Nordland, OKNN. I tillegg finnes det andre opplæringskontor i Nordland og Troms som formidler lære plasser.

Vg3 i skole

Dersom en elev ikke får tilbud om lære plass vil avgiverskolen tilby vg3 i skole. Dette er et opplæringstilbud som kan resulterer i et fagbrev eller kompetansebevis innen 12-18 måneder.

Studieforberedende: Vg1

Tidsrom	Aktivitet	Ansvar
August/september	Oppstartsamtale /Bli kjent	Kontaktlærer
August	Presentasjon/informasjon av elevtjenesten	Elevtjenesten
September	Foreldremøter	Skolens ledelse
November/desember	Info om programfag for vg2	Avd.leder/faglærer
Desember/januar	Individuelle samtaler om programfagvalg v/behov	Rådgiver
Januar/februar	Orientering søknadsfrister vigo	Rådgiver
Januar/februar	Yrkes- og utdanningsmesse/universitetsturne`	Rådgiver
Gjennom hele året	Presentasjon av ulike yrker	Faglærer/kontaktlærer/rådgiver
Gjennom hele året	Individuelle samtaler etter behov	Rådgivere

Studieforberedende: Vg2

Tidsrom	Aktivitet	Ansvar
August/september	Oppstartsamtale/avklare programfagvalg	Kontaktlærer/faglærer/rådgiver
Oktober/november	Yrker/utdanning og muligheter, gruppeveiledning	Rådgiver
Oktober	Foreldremøter	Skolens ledelse
Desember-februar	Valg av programfag vg3, søknadsprosedyrer- og frister	Avdelingsleder/Rådgiver
Januar-februar	Yrkes- og utdanningsmesse/universitetsturne	Rådgiver
Hele året	Individuelle samtaler, interesser og valg, kartlegging	Rådgiver
Hele året	Presentasjon av ulike yrker	Rådgiver/faglærer/kontaktlærer
Mai/juni	Informasjon om høyere utdanning	Rådgiver

Studieforberedende: Vg3

Tidsrom	Aktivitet	Ansvar
August/september	Oppstartsamtale	Kontaktlærer
Oktober/november	Valg for fremtiden, muligheter. Gruppeveiledning	Rådgiver
November	Informasjon om samordnaopptak.no	Rådgiver
Januar-februar	Yrkes- og utdanningsmesse/universitetsturne`	Rådgiver
Hele året	Informasjon fra ulike utdanningsinstitusjoner	Rådgiver
Hele året	Presentasjon av ulike yrker	Rådgiver/faglærer/kontaktlærer

3.0 Rådgivernetverket i Vesterålen

Forankring

Nordland fylkeskommune har etablert et rådgivernetverk på fylkesnivå med representanter fra grunnskolen, videregående skole og karrieresenter. Ut fra dette er det lagt føringer til regionale rådgivernetverk.

Medlemmer

Rådgivernetverket i Vesterålen består av rådgivere i grunnskole, videregående skole, formidlingskoordinatorer, oppfølgingstjenesten, samt koordinator fra Karrieresenteret Vesterålen. Andre aktører, som NAV, opplæringskontor, PPD, næringsliv m.fl blir også invitert med når det er hensiktsmessig.

Arbeidsutvalg

Rådgivernetverket i Vesterålen har et arbeidsutvalg bestående av representanter fra rådgivere i grunnskolen, videregående skole og oppfølgingstjenesten. Karrieresenteret Vesterålen har koordinatorsansvar. Koordinator sikrer kontinuitet og er fast medlem. Representantene i arbeidsutvalget velges for to år av gangen med en personlig vara.

Arbeidsutvalget deltar en gang i året på samling i Bodø for det fylkesvise nettverket. Her dekkes opphold av Nordland fylkeskommune, mens reise og vikarutgifter må dekkes av den enkelte skole.

Formål

Hensikten med rådgivernetverket er å bidra til god systematikk og koordinering av arbeid med rådgivertjenesten i skolen- både regionalt og på fylkesnivå. Dette innebærer et godt og formalisert samarbeid mellom grunnskole, videregående skole og næringsliv for å sikre god karriereveiledning for elevene i Vesterålen. Nettverket skal bidra med kompetansehevende tiltak.

Årshjul

Når på året	Aktivitet	Ansvar
August/september	Møte i arbeidsutvalget	Skolekoordinator, Karrieresenteret
	Skolekoordinator, Karrieresenteret	Skolekoordinator, Karrieresenteret
	Møte i arbeidsutvalget	Skolekoordinator, Karrieresenteret
Desember	Fylkesvis rådgiversamling	Utdanningsavd. NFK
Mars	Møte i arbeidsutvalget	Skolekoordinator, Karrieresenteret
April	Fylkesvis rådgiversamling for arbeidsutvalgene	Utdanningsavd. NFK
Mai	Skolekoordinator, Karrieresenteret	
Mai/juni	Møte i arbeidsutvalget	Skolekoordinator, Karrieresenteret

5.0 Nyttige nettsider

- Vilbli.no
- Utdanning.no
- Settsjobein.no
- Forsvaret.no
- Ung.no
- Samordnaopptak.no
- Lanekassen.no
- Udir.no
- Veilederforum.no
- Nav.no
- Karrierenordland.no
- <https://min.utdanning.no/utdanningsvalg>
- <https://www.utdanningiverden.no/>
- <https://www.siu.no/>
- <http://www.rf-n.no/>
- <http://www.vigoportalen.no/vigop/start.action>
- <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/finn-regelverk/etter-paragraf/Tolkning-av-forskrift-til-opplaringsloven---etter-paragrafer/>
- <http://www.sprakvalg.no/>
- www.fremmedspraksenteret.no
- <https://www.nfk.no/tjenester/utdanning/>
- fokve.no
- Oknn.no

Revidert av arbeidsutvalget 4.5.2017

Berit Dolmen, Hadsel videregående skole og fagskole
David Darén Loftesnes, Sortland ungdomsskole
Ellen Marie Pettersen; Sortland videregående skole
Hogne Pettersen, Alsvåg skole
Sonja Nilsen, Sortland videregående skole
Gry Roness, Karrieresenteret Vesterålen